

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/21/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317010222
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Miháliková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5317010222.8

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Anny Mihálikovej a sudkýň JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Evy Kyselovej, na verejnom zasadnutí konanom 7. októbra 2025 prejednal odvolanie prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Žilina, sp. zn. CA-3T/59/2017 zo dňa 19.9.2024 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora **z a m i e t a**, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. CA-3T/59/2017 zo dňa 19.9.2024 bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. na skutkovom základe, že:

- od presne nezistenej doby od mesiaca apríl 2014 do 13.6.2016 v C. na Ul. B. č. XXX a v C. na ulici D. č. XXX svojej družke E. B. sa vyhrážal bitkou, vulgárne jej nadával, fyzicky ju napádal, viackrát po 23.00 h nemohla spať

z toho dôvodu, že obvinený nahlas púšťal televízor s porno kanálom, a takéhoto konania sa dopustil:

- v presne nezistenej dobe a v čase mesiaca máj 2014 svoju družku E. B. počas tehotenstva zhodil na zem, následkom čoho jej spôsobil rizikové tehotenstvo, pričom túto skutočnosť neoznámila, pretože sa jej vyhrážal ako slovne, tak aj fyzicky,

- v presne nezistenú dobu v čase Vianoc 2015 po príchode z práce domov rozbíjal taniere, lámal kuchynské príbory s vyhrážkami, že týmito nožmi ju podreže a zabije, pričom keď zo strachu ušla do inej izby, kde sa zamkla, vybil dvere, kde ju napadol, a to tým spôsobom, že jej dal facku, potkol ju, následkom čoho spadla na zem a ako ležala na zemi, chytil ju za vlasy, kde zo strachu o život kričala o pomoc, pričom tento incident sa stal

v prítomnosti ich maloletej dcéry, ktorá po celý čas plakala a kričala,

- v presne nezistenú dobu na Veľkú noc 2016 po celodennom popíjaní alkoholických nápojov si chcel zobrať ich dcéru F., s čím E. B. nesúhlasila vzhľadom na jeho stav opitosti, sotil ju na zem, následne ju zdvihol za tričko a začal búchal ju o stenu

a kričal, že ju zabije a vystrieľa celú jej rodinu,

- dňa 13.6.2016 v C., na Ul. G. č. p. XXX/XX po príchode domov po krátkej konverzácii, že sa ich spoločný známy s nimi prestal rozprávať, schytil hrniec s vriacou vodou, ale vzhľadom k tomu, že v tom čase držala ich dcéru na rukách, sa otočila, aby dcéru ochránila a voda ju zasiahla iba na nohách zozadu, v rýchlosti ušla do inej miestnosti, lebo dcéra začala plakať, medzitým jej nadával, že ju zabije a znesie zo sveta, že ju odstreľí, sotil ju, následkom čoho spadla na zem, priložil jej päsť k tvári, napľul jej do tváre a opakovane sa jej slovne vyhrážal, že ak túto skutočnosť oznámi, tak ju skutočne zabije, následne ju aj s dcérou zamkol v byte po dobu cca 30 minút, potom sa vrátil so slovami, že ostane v byte do času, kým nepríde jeho otec, následne sa E. B. začala baliť s tým, že z bytu odíde aj s dcérou, na čo jej uviedol, že nech ide do piče, nech si pobalí svoje veci a na druhý deň má ísť dobrovoľne prepísať byt na meno B. s tým, že ak nepôjde dobrovoľne, tak potom uvidí, čo urobí jej a jej rodine, pričom po slovách E. B., že

chce, aby jej boli iba vrátené peniaze vo výške 13 000,- eur, ktoré do bytu vložila, a chce všetko uzatvoriť a mať pokoj, na čo jej uviedol, že nikdy od neho pokoj nebude mať a ak ho udá a tak pôjde sedieť, bude sedieť za vraždu. Potom z bytu aj s ich dcérou odišla k svojim rodičom z dôvodu bezpečnosti o seba, ako aj o dcéru,

- v čase po 22.00 h v presne nezistenej dobe mesiaca apríl alebo máj 2014 v byte v C., na Ul. B. XXX, pod vplyvom alkoholu požadoval od svojej družky E. B. pohlavný styk, ktorá toto odmietla, obvinený A. B. začal sám sebe ubližovať, a to tak, že sa udieral hlavou a päšťami do štítu postele, a keď E. B. chcela privolať pomoc, tejto rozbil mobilný telefón, fyzicky ju napadol, a to tak, že ju objal oboma rukami, stlačil ju, až nemohla dýchať, zdvihol ju nad zem, čím jej spôsobil bolesti po celom tele, a keď sa mu vytrhla zo zovretia, ušla k svojim rodičom,

- opakovane v presne nezistenom čase a hodine v byte v C., F. H. B.

C. XXX a po presťahovaní na Ul. D. č. XXX/XX v C., pri tom, ako ich dcéru F. zobral na ruky, schválne s družkou vyvolal hádku, družku sácal vlastným telom, pľul jej do tváre

a pri tom, ako sa rozbehla do druhej izby, tak ju potkol, na čo spadla na zem, pričom takéto konanie bolo aj dňa 15.12.2015, o čom informovala ako políciu, tak aj svojho otca, ktorý prišiel pre E. B. a ich dcéru,

- v presne nezistenom čase júl 2015, potom ako sa vracali domov z prechádzky

v C., na sídlisku B. pri miestnom kostole E. B. vulgárne nadával do kuriev, do pičí, vytrhol jej kočiar, v ktorom bola ich dcéra F., z rúk, s kočiarom silno húpal, načo F. kričala, a keď ho E. B. požiadala, aby jej vrátil kočiar s ich dcérou, E. B. po tom, ako zobrala dcéru na ruky, tak obvinený hodil kočiar do priekopy,

- v presne nezistenom čase v októbri roku 2015 v byte na Ul. D. XXX/XX, potom ako s ním odmietla mať análny styk, jej povedal, že nevie, o čo prichádza a je taká istá štetka ako ostatné, na čo mu E. B. povedala, že nech si teda ide za nimi, chytil ju za vlasy, odtiahol ju do kúpeľne, kde jej dal hlavu pod tečúcu vodu so slovami, aby sa schladila, zobral z poličky jednorazovú žiletku, s ktorou sa jej vyhrážal „že ju konečne zabije“ a pri tom, ako sa bránila, ju porezal na prstoch, pričom po tomto incidente z bytu ušla k svojim rodičom.

Za to súd obžalovanému podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák.,

§ 39 ods. 1 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere

4 roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov s probačným dohľadom. V rámci probačného dohľadu súd podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. uložil obžalovanému povinnosť spočívajúcu v zákaze priblížiť sa k poškodenej E. B. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia poškodenej alebo pracoviska poškodenej. Zároveň podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák., s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil obžalovanému aj súhrnný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 5 rokov a 7 mesiacov.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Žilina zo dňa 13.12.2023, sp. zn. 2T/95/2023, právoplatný dňa 25.1.2024, ktorým bol obžalovanému pre prečin podľa § 289 ods. 3 písm. c) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, ktorý mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní

2 roky a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 5 rokov a 7 mesiacov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom dňa 19.9.2024 vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku prokurátor zahlásil voči nemu odvolanie v neprospech obžalovaného do výroku o treste a obžalovaný si ponechal lehotu na podanie opravného prostriedku (na č.l. 660 súdneho spisu).

Dňa 2.10.2024 bolo doručené okresnému súdu osobne prostredníctvom obžalovaného odvolanie voči označenému rozsudku, a to do výrokov o vine a treste s tým, že písomné dôvody odvolania obžalovaný doplní súdu po doručení písomného vyhotovenia rozhodnutia (na č.l. 698 súdneho spisu). Obžalovaný nedoplnil písomné dôvody odvolania.

Podaním doručeným okresnému súdu dňa 23.12.2024 doplnil písomné dôvody odvolania prokurátor. S odvolaním sa na ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. uviedol, že s rozhodnutím súdu vo výroku o treste nemožno súhlasiť. Zvlášť poukázal, že trest plní represívnu funkciu – má zabrániť páchaniu trestnej činnosti, výchovnú funkciu vo vzťahu k páchatelovi (individuálna prevencia) a jeho

prostredníctvom aj výchovnú funkciu vo vzťahu k ostatným občanom (generálna prevencia). Generálna a individuálna prevencia sa dopĺňajú

a podmieňujú. Disproporcia medzi nimi vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatela, ako aj na ostatných členov spoločnosti. Ďalej jeho námietky smerovali voči aplikácii mimoriadneho zníženia trestu, ktorá je prípustná výlučne za existencie mimoriadnych skutkových okolností prípadu, alebo ak to odôvodňujú pomery páchatela.

K takto alternatívne vyjadreným podmienkam musí obligatórne pristúpiť ďalšia okolnosť, a to v konkrétnom prípade musí ísť o neprimerane prísne vymeraný trest vzhľadom na niektorú

z týchto podmienok. Zvýraznil najmä potrebu mimoriadne zvýšenej miery intenzity vplyvu týchto skutkových okolností prípadu alebo pomerov na konkrétneho páchatela a poukázal na dôvody súdu, ktoré ho viedli k uloženiu trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Takýmto dôvodom bolo aj to, že konanie obžalovaného nezanechalo na poškodenej stopy a následky v jej psychike, obžalovaný a poškodená spolu nežijú. Obžalovaný si založil rodinu, pričom s partnerkou vychováva dieťa, každý z nich žije svoj život. Tento záver nemá oporu ani vo vykonanom dokazovaní, keď znalec A. I. J. zistil v psychike poškodenej následky konania obžalovaného, ktoré pretrvávajú aj v čase znaleckého vyšetrenia. Posudok znalca A. K. G. bol robený viac ako štyri roky po odznení vonkajšieho stresu, čo mohlo viesť k určitej redukcii stresu u poškodenej. Odhliadnuc od uvedeného, aj keby konaním obžalovaného neboli spôsobené následky, tieto súdom uvádzané dôvody nemajú taký mimoriadny charakter, aby zakladali možnosť aplikácie § 39 ods. 1 Tr. zák. V ďalšej časti prokurátor poukázal na osobu obžalovaného, že v minulosti bol už trestne stíhaný. Protiprávneho konania voči poškodenej E. B. sa dopúšťal vyše dvoch rokov a v priebehu trestného konania v tejto trestnej veci spáchal ďalší trestný čin pod vplyvom alkoholu, za ktorý bol odsúdený.

K dĺžke konania prokurátor poukázal, že i napriek zmene zákonného sudcu v konaní bolo celé rozsiahle dokazovanie vykonané súdom a prvýkrát bolo meritórne vo veci rozhodnuté dňa 2.7.2021. Následne nesprávne rozhodnutia prvostupňového súdu boli len opakovane rušené súdom druhého stupňa. Teda dĺžku konania ani v súčasnosti, vzhľadom na charakter prejednáwanej veci, povahu trestnej činnosti, rozsiahlosť dokazovania, nemožno považovať za takú, ktorá by odôvodňovala použitie § 39 ods. 1 Tr. zák. Vzhľadom na nesplnenie podmienok na aplikáciu § 39 ods. 1 Tr. zák. navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. b), e) Tr. por. zrušil v časti výroku o treste a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, alternatívne rozhodol sám a uložil obžalovanému súhrnný trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 5 rokov a 7 mesiacov.

Dňa 6.10.2025 bolo doručené krajskému súdu podanie obžalovaného, označené ako „Vyhlásenie obžalovaného A. B. o späťvzatie odvolania proti rozsudku OS Žilina CA-3T/59/2017 zo dňa 19.9.2024“, z obsahu ktorého vyplýva výslovné späťvzatie odvolania proti označenému rozsudku obžalovaným. Zároveň v ňom obžalovaný poskytol krátke vyjadrenie k veci, že v určitom období sa mohol správať spôsobom, ktorý nemusel byť v súlade s platným právom. Od tohto konania uplynulo fakticky 10 rokov, počas ktorých sa s poškodenou nestretol a žiadnym spôsobom ju nekontaktoval. Založil si vlastnú rodinu, z tohto vzťahu pochádza 5-ročná dcéra, o ktorú sa riadne stará, ako aj o celú domácnosť, býva v rodinnom dome, chodí riadne do práce, všetok svoj čas venuje najmä rodine. Uložený trest aj s ďalšími podmienkami prijíma a sľubuje, že v budúcnosti sa vyvaruje takému konaniu, ktoré by bolo v rozpore so záujmami spoločnosti.

Predsedníčka senátu na podklade písomného vyhlásenia obžalovaného samostatným uznesením zo dňa 6.10.2025 zobrala na vedomie späťvzatie odvolania obžalovaného (na č.l. 710-711 súdneho spisu) a ďalej krajský súd konal len o odvolaní prokurátora do výroku o treste.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor zotrval na podanom odvolaní. Verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti splnomocnenkyne poškodenej po splnení zákonných podmienok pre jeho konanie. Prokurátorka v konečnom návrhu poukázala na písomné dôvody odvolania. Výrok o treste považovala za nesprávny, nakoľko na postup podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. neboli splnené zákonné podmienky, preto navrhla v tejto časti zrušiť rozsudok okresného súdu a uložiť obžalovanému primeraný nepodmienečný trest odňatia slobody spolu s trestom zákazu činnosti. Obhajca obžalovaného v konečnom návrhu žiadal odvolanie prokurátora zamietnuť. Dodal, že navrhovaný trest by bol v rozpore aj s moderným poňatím trestu podľa aktuálneho Trestného zákona, ktorý považuje trest odňatia slobody za poslednú možnú alternatívu. Skutky sa stali pred viac ako

desiatimi rokmi, preto je dôležité pri ukladaní trestu zohľadniť aj dĺžku konania, a to aj s poukazom na judikatúru Ústavného súdu SR, ako aj ESLP. Obžalovaný sa nijakým spôsobom nepodieľal na prieťahoch v konaní. V súčasnosti má obžalovaný založenú rodinu, má stabilnú prácu, stabilný príjem a nepredstavuje pre spoločnosť riziko. V tejto súvislosti obhajoba poukázala na účel trestu vyjadrený v zákone. Obžalovaný sa za uvedený čas resocializoval a nepredstavuje pre spoločnosť žiadne riziko. Obžalovaný sa stotožnil s návrhom svojho obhajcu, v krátkosti poukázal na svoje osobné rodinné pomery, úprimne oľutoval to, čo v minulosti urobil, a požiadal súd o možnosť uloženia podmieneného trestu, ako aj možnosť preukázať, že všetko to, čo mu súd uložil, dodrží.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., a na to oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a) Tr. por., odvolanie spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por., bolo podané na príslušnom súde a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Pre úplnosť treba uviesť, že okresný súd prvým svojím rozsudkom, č.k. 3T/59/2017-496 zo dňa 2.7.2021 oslobodil obžalovaného A. B. spod obžaloby pre všetky jednotlivé čiastkové útoky uvedené vo výrokovej časti, pretože skutky nie sú trestným činom, následne okresný súd po jeho zrušení v novom konaní vydal v poradí druhý rozsudok, č.k. 3T/59/2017-580 zo dňa 1.2.2023, ktorým opätovne oslobodil obžalovaného spod obžaloby pre skutky čiastočne preto, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaný stíhaný, a čiastočne preto, že skutky nie sú trestným činom. Tieto oslobodzujúce rozsudky prvostupňového súdu boli opakovane zrušené rozhodnutiami krajského súdu na podklade odvolania prokurátora (uznesenia sp. zn. 1To/1/2022 zo dňa 16.8.2022 a 1To/42/2023 zo dňa 23.4.2024).

Napriek tomu, že prokurátor podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa len proti výroku o treste, odvolací súd vykonal všeobecný prieskum rozhodnutia súdu prvého stupňa o vine, ako i prieskum konania, ktoré predchádzalo odvolaním napadnutému výroku rozsudku súdu prvého stupňa, pretože z pohľadu zákona a spravodlivosti žiadny trest nemôže obstať pri nezákonnom rozhodnutí o vine páchatel'a.

Okresný súd v ďalšom konaní, po zrušení jeho rozsudku odvolacím súdom, postupoval podľa Trestného zákona s účinnosťou od 6.8.2024, ktorý v prípade obžalovaného A. B. vyhodnotil v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. ako priaznivejší v súvislosti s ukladaním trestu (pôvodne okresný súd postupoval podľa Trestného zákona účinného do 1.1.2017).

Krajský súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, sp. zn. 1To/42/2023 zo dňa 23.4.2024 a sp. zn. 1To/1/2022 zo dňa 16.8.2022, v ktorých naznačil okresnému súdu procesný postup smerujúci k vine odsúdeného, zároveň mu dal do pozornosti úvahy o charaktere trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, návod na posúdenie intenzity konania obžalovaného voči poškodenej, interval opakovaní takéhoto správania vzhľadom na jeho vymedzenie v skutku, ako aj kvalifikačný znak trestného činu – po dlhší čas. Osobitne dal krajský súd dôraz na skutkové okolnosti danej trestnej veci, a to momentu, odkedy sa zhoršili vzťahy v spoložití medzi obžalovaným a poškodenu, ktoré skutočnosti vyplývali z vykonaného dokazovania. Bol to moment, odkedy sa presťahovali do vlastného bytu v období jún 2015 (odvtedy začali telefonáty poškodenej rodičom, v ktorých sa sťažovala na správanie obžalovaného, najhoršie obdobie bolo okolo Vianoc 2015).

Tieto prechádzajúce úvahy krajského súdu viedli k tomu, že výsledky vykonaného dokazovania smerovali síce k vine obžalovaného, ale jeho konanie bolo podľa názoru krajského súdu potrebné právne kvalifikovať podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák., a to najmä s dôrazom na intenzitu útokov a ich mieru opakovania obžalovaným voči poškodenej (viď jednotlivé útoky konkretizované v skutkovej vete výrokovej časti napadnutého rozsudku). Útoky z apríla a mája 2014 nenaplnili skutkovú podstatu

trestného činu § 208 Tr. zák., v súvislosti s týmito čiastkovými útokmi, resp. skutkami z pohľadu ich závažnosti treba poukázať na výrazný časový odstup od ďalšieho konania obžalovaného (cca jedného roka). Pritom útok z apríla alebo mája 2014 podľa krajského súdu nedosahuje ani závažnosť priestupku. Tieto útoky sú tak izolované od ďalších konkretizovaných útokov. Z pohľadu začatia trestného stíhania vo veci a vznesenia obvinenia zo dňa 15.6.2016 sa mali stať pred viac ako dvoma rokmi, teda by neodôvodňovali ani postúpenie veci na riešenie priestupku z dôvodu preklúzie.

Týranie je podľa ustálenej súdnej praxe a platnej judikatúry také zlé zaobchádzanie s osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti, bezcitnosti a určitou trvalosťou, ktoré táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie, teda ide o telesnú alebo duševnú bolesť, ktorá ovplyvňuje obvyklý spôsob života týranej osoby a netrvá celkom krátky, prechodný čas.

U týrania sa nevyžaduje, aby u poškodenej osoby vznikli následky na zdraví (napr. syndróm týranej osoby), musí však ísť o konanie, ktorá týraná osoba pre svoju krutosť, bezohľadnosť a bolestivosť pociťuje ako ťažké príkorie. Treba zvýrazniť, že znalci sa vyjadrovali k týraniu z psychologického hľadiska, pričom súd má zvládnuť túto otázku posúdiť v právnych súvislostiach. Krajský súd poznamenáva, že u poškodenej síce znalec z odboru psychológie A. I. J. v závere znaleckého posudku konštatoval syndróm týranej osoby, tento však nebol dostatočne odôvodnený a verifikovateľný.

Označený trestný čin je pokračovací trestný čin (podľa aktuálnej súdnej praxe trestným činom trvácim), pričom jednotlivé útoky spravidla nebudú naplňovať samé osebe zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, pretože na ich naplnenie sa bude vyžadovať určitá trvácnosť, resp. opakovanie sa. Súčasne naplňa aj znaky trvaceho trestného činu. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v špecifických útokoch identifikovaných v odseku 1 písmená a) až e), ktorých následkom je spôsobenie fyzického alebo psychického utrpenia poškodenej osobe (možná je aj kombinácia fyzického a psychického utrpenia ako následkov takýchto útokov). Odborná literatúra definuje fyzické a psychické utrpenie ako fyzické alebo duševné bolesti, ktoré ovplyvňujú alebo sťažujú obvyklý život poškodenej osoby, resp. podstatne narúšajú kvalitu jej života. Súdna prax definuje fyzické alebo psychické utrpenie ako stav vyznačujúci sa telesnými alebo duševnými bolesťami, ktoré ovplyvňujú obvyklý spôsob života poškodenej osoby a netrvajú celkom krátky – prechodný čas, spôsobený ktorýmkoľvek konaním taxatívne uvedeným v § 208 ods. 1 písm. a) až e) Tr. zák. Teda takto vymedzené útoky nemusia samé osebe vôbec naplňovať znaky skutkovej podstaty trestného činu, ale napríklad, ak by boli posudzované samostatne, môžu naplňovať len znaky priestupku, ale práve ich opakovanosť (či sústavnosť) a trvalosť spôsobuje fyzické či psychické utrpenie poškodenej osoby, ktoré nie je len celkom krátkeho alebo prechodného charakteru. Utrpenie možno definovať aj ako silnú fyzickú alebo psychickú bolesť, vrátane výrazného strachu, obáv poškodenej osoby o život alebo zdravie, alebo život a zdravie blízkych osôb, vyvolané poruchy zdravia alebo ochorenia a pod. Utrpenie tak vo vzťahu k časovému hľadisku trvania útokov bude preto potrebné posúdiť prísne individuálne vo vzťahu ku každému konkrétnemu prípadu.

Ku kvalifikačnému znaku po dlhší čas sa žiada uviesť, že Trestný zákon v žiadnom svojom ustanovení neurčuje, čo považuje za páchanie trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby po dlhší čas. Naplnenie tohto osobitného kvalifikačného pojmu závažnejšieho spôsobu konania je preto potrebné posudzovať prísne individuálne, v závislosti od osobitosti prípadu s ohľadom na charakter, intenzitu a závažnosť útokov uvedených v odseku 1 písmená a) až e) a tiež ich následok v podobe fyzického a psychického utrpenia. Ide o východiská, na ktoré krajský súd upozornil prvostupňový súd vo svojich skorších rozhodnutiach. Všeobecne platí, že pri závažnejších útokoch na naplnenie tohto kvalifikačného znaku bude postačovať kratšia doba ako pri útokoch menej závažných.

Na naplnenie základnej skutkovej podstaty týrania nebude postačovať len ojedinelé, osamotené, či jednorazové konanie, ale bude nevyhnutná určitá hromadnosť, či sústavnosť konania páchatel'a. Je treba vychádzať z podstatného znaku skutkovej podstaty, ktorý je uvedený v ust. § 208 ods. 1 Tr. zák. a hovorí o spôsobení fyzického a psychického utrpenia, teda o následku trestného činu. Z uvedeného vyplýva, že pri základnej skutkovej podstate trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. platí, že týranie nie je a nikdy nemôže byť len jednorazové, či osamotené konanie, ktoré pozostáva len z ojedinelých nadávok, urážok, prípadne len z ojedinelého fyzického, či verbálneho útoku na poškodenú. Musí ísť o trvalejšie (sústavnejšie) konanie, nie však zasa na dennej báze, ktoré

sa opakovane vyznačuje určitým hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním, či správaním a tým, že sa pravidelne opakuje, spôsobuje poškodenej osobe psychické, prípadne aj fyzické útrapy.

V konkrétnom prípade konanie obžalovaného pozostávalo z jednotlivých útokov a obžalovaný ho páchal v období júl 2015 až 13.6.2016 (júl 2015, október 2015, obdobie Vianoc 2015, Veľká noc 2016 a posledný útok 13.6.2016). Tieto útoky vo svojom súhrne, vzhľadom na ich charakter, mieru opakovanosti a stupeň závažnosti popísané poškodenu, naplnili objektívnu stránku týrania. Miera závažnosti jednotlivých útokov však nie je tak výrazná, aby bol naplnený aj kvalifikačný znak po dlhší čas. Samotná dĺžka obdobia páchania protiprávnej činnosti tak nie je jediným určujúcim faktorom. Dôraz sa kladie na intenzitu, opakovanosť a závažnosť protiprávneho konania, jej následky. V danom prípade išlo o vulgárne nadávky, vyhrážky, fyzické útoky – facka, sotenie, ťahanie za vlasy, pľutie do tváre. O vysokej závažnosti posudzovaného trestného činu vypovedá aj zákonom stanovená trestná sadzba pri jeho základnej skutkovej podstate v rozsahu od troch do ôsmich rokov odňatia slobody.

Z pohľadu vyššie uvedených úvah krajského súdu, pri trestnej sadzbe stanovenej zákonom pri trestnom čine týrania blízkej a zverenej osoby v jej základnej skutkovej podstate v rozmedzí tri roky až osem rokov je trest uložený obžalovanému prvostupňovým súdom trestom primeraným a zákonným, hoci bol uložený podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.

Okresný súd však pri uznaní viny obžalovaného a zvolenej právnej kvalifikácii skutku (§ 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák.) uprednostnil pri ukladaní trestu postup podľa ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., pričom akcentoval dĺžku trestného konania, zmenu pomerov na strane obžalovaného pri ukladaní trestu, ale poukázal aj na následky protiprávneho konania obžalovaného voči poškodenej.

Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatela. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Okolnosťami prípadu však môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú.

Pri nenaplnení kvalifikačného znaku skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby závažnejším spôsobom, a to po dlhší čas, trest uložený obžalovanému prvostupňovým súdom, tak pokiaľ ide o jeho druh, ako aj výmeru, procesným postupom podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. je v súlade s vyššie uvedenými úvahami krajského súdu. Takto uložený trest zodpovedá aj podmienkam pre uloženie súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1 Tr. zák.

V ďalšej časti treba uviesť, že aj dĺžka konania bola okolnosťou, ktorú bolo potrebné vziať do úvahy pri ukladaní trestu.

Porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote je bezpochyby významným zásahom do princípov zaručujúcich právo na spravodlivý proces. Neodôvodnené prietahy a neprimeraná dĺžka trestného konania sú závažným a nežiaducim javom, ktorý nielen odporuje zmyslu práva obvineného, ale i poškodenej na spravodlivý proces, ale je i v rozpore so základnými zásadami trestného práva a odporuje účelu trestného konania. Súčasne je však nutné konštatovať, že porušenie tohto práva samo osebe nezakladá neprípustnosť trestného stíhania.

Ústava SR v čl. 48 ods. 2 zaručuje, že každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov. Uvedené právo je zakotvené aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Primeraná lehota, v ktorej má byť vec prejednaná, nie je výslovne stanovená, je však riešená judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a následne judikatúrou Ústavného súdu SR, ako aj rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR. Pri posudzovaní lehoty je potrebné prihliadať na zložitosť prípadu, chovanie osôb, ktoré mohli prispieť k prietahom, a tiež k spôsobu, akým štátne orgány záležitosť prejednávali. Vo výnimočných prípadoch Európsky súd pre ľudské práva uznal za primeranú lehotu konania pred vnútroštátnymi orgánmi lehotu v trvaní 6 rokov.

Kompenzáciou porušenia práva na rýchlosť konania sa zaoberá uznesenie Ústavného súdu SR č. II. ÚS 236/2011, z ktorého vyplýva, že hoci ESLP nevyvodil z porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru povinnosť

kompenzovať automaticky prietahy v konaní zastavením trestného stíhania alebo zmiernením trestu, no súčasne takú kompenzáciu pripustil, lebo ju považuje za dostatočnú nápravu porušeného práva.

Dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obťažnosť veci, postoj obvineného k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach, je takou okolnosťou prípadu, ktorá môže odôvodniť pri ukladaní trestu použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. a uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pri rešpektovaní zákonných hraníc tohto zníženia.

Preto krajský súd konštatuje, že ak dĺžka trestného konania neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach a nebolo to spôsobené úmyselným spôsobovaním prietahov v konaní zo strany obžalovaného, pričom v danom prípade to nebol obžalovaný, ktorý by zapríčinil tak neprimeranú dĺžku konania, a zároveň predmetná trestná vec svojou obťažnosťou ani rozsahom sa nevymyká z priemerného rámca iných trestných vecí a z tohto pohľadu nejde o takú neobvyklú vec, pri ktorej by bolo možné tolerovať takmer 10 rokov trvajúce trestné konanie, potom je možné považovať takú okolnosť prípadu odôvodňujúcu použitie mimoriadneho zmierňujúceho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., na uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby, pokiaľ by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej týmto Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a účel trestu možno dosiahnuť i trestnom kratšieho trvania. Pri ukladaní sankcie súd musí vychádzať z celkovej dĺžky trestného konania.

Obžalovanému bolo v predmetnej veci vznesené obvinenie dňa 15.6.2016, obžaloba bola podaná na súd dňa 16.5.2017 a prvý oslobodzujúci rozsudok vo veci vyhlásil prvostupňový súd dňa 2.7.2021. Už v prvom zrušujúcom uznesení odvolací súd poukázal na nesprávny procesný postup súdu, keď si súd sám iniciatívne pri dvoch znaleckých posudkoch pribral do konania ústav (uznesením z 22.6.2020 a hlavné pojednávanie z tohto dôvodu dňa 4.6.2020 odročil na neurčito). Následne po opätovnom zrušení oslobodzujúceho rozsudku opakovane viedol výsluch obžalovaného a poškodenej. Opakované zrušenie rozsudku prvostupňového súdu znamenalo oddialenie rozhodnutia bez zavinenia obžalovaného.

Podmienka rýchlosti konania musí byť splnená, aby sa zabránilo tomu, aby bol obvinený príliš dlho vystavený trestnému stíhaniu, s čím sú spojené zásahy do jeho práv a slobôd, a aby nebol vystavený neistote. Neprimeranou dĺžkou konania sa vytráca základný vzťah medzi protiprávnym konaním páchatel'a a ukladaným trestom. Doba, ktorá uplynie od spáchania trestného činu až do meritórneho rozhodnutia, má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uloženým trestom dosiahnutý. Plynutím času sa znižuje záujem spoločnosti na potrestaní páchatel'a, slabne potreba jednak individuálnej prevencie a tiež potreba generálnej prevencie.

Pri uvážení všetkých kritérií, ktoré môžu mať vplyv na posúdenie primeranosti dĺžky trestného konania, krajský súd zhodne s názorom okresného súdu konštatuje, že vec obžalovaného nebola prerokovaná v primeranej lehote, čo tiež odôvodňovalo postup súdu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.

Dôsledkom neprejednania veci v primeranej lehote je aj výrazná zmena pomerov na strane obžalovaného, ktorý má v súčasnosti založenú novú rodinu, má maloleté dieťa, o ktoré sa stará. S odstupom času tak nielenže trest by bol neprimerane prísny, ale by aj neprimeraným spôsobom zasiahol do práv iných osôb (§ 34 ods. 3 Tr. zák.). V zmysle § 34 ods. 4 Tr. zák. súd musí pri určovaní druhu a výmery trestu prihliadnuť aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.